

Institutionen för norrländsk jordbruksvetenskap
Fältforsk

Plan nr: L6-471

Långliggande rörsvingelvall på mulljord

PM 2006-04-26/Lars Ericson

Bakgrund

Det är högst önskvärt att få till stånd en långliggande vall på mulljordarna. Omläggningen av vallarna på mulljordarna är besvärliga och därför kostsamma. Vallodling på mulljordar kan ibland ge speciella problem med jordinblandning i grönmassan vid hackning/pressning. Det är därför viktigt att få till stånd en bra "svål" av insådda önskade gräs med bra bärighet och en vall fri från sork/mullvadsskador.

Fröblandningar för mulljord är ofta baserade på timotej. Rörsvingel och rörsvingelhybrider har i försök på fastmarksjord visat sig vara uthålliga. De har en svaghet i etableringen och ger ofta en svag förstaskörd det första vallåret. Styrkan ligger i mycket god återväxtförmåga. För att få en bra svål kan ängsgröe i vissa fall vara motiverad i blandningen. Foderlosta med sina underjordiska utlöpare kan också kunna öka bärigheten om etableringen lyckas.

På mulljord skördas oftast vällen i tvåskördesystem. Rörsvingelhybrider, med sina starka återväxter, lämpar sig i ett treskördesystem. Hur påverkas uthålligheten för dessa arter om de endast skördas två gånger? Blir det problem med mycket förna i efterkommande förstaskörd? Påverkas antalet sorkar och mullvadar?

Syfte

att prova rörsvingelhybriden som ett alternativ till timotej på mulljordar. Som en ytterligare alternativ art jämförs foderlosta. Att studera hur rörsvingeln/Hykor påverkas av en utebliven tredjaskörd och vilka följer detta i efterkommande förstaskörd. Mängden förna på våren bestäms.

Försöksplan

Smårutor (fröblandningar)

		Kg/ha				
		TT	ÄS	Rörsvingelhybrid	Foderlost	SA
A	Timotej+Ängssvingel	13	7			20
B	Timotej	14				14
C	Rörsvingelhybrid			28		28
D	Timotej + Rörsvingelhybrid	5		15		20
E	Timotej + Foderlost	5			15	20

Storrutor (skördesystem)

1. två skördar –utebliven tredjeskörd. Skörd 1 och 2 vid 10,5-11,0 MJ i led A.
2. tre skördar. Skörd 1 och 2 vid 10,5-11 MJ i led A. Skörd 3 vid samma kvalitet eller ca 7-8 veckor efter skörd 2.

Sorter: Timotej (Grindstad), ängssvingel (Sigmund), Foderlost (Magna), rajsvingel (Hykor).

Design

Tvåfaktoriellt blockförsök med split-plot design med fröblandningar på smårutor och skördetider på storrutor. 4 samrutor ger sammanlagt 40 parceller. Skyddsror sås mellan skördetiderna (storrutorna).

Liggetid minst tre skördeår. Om möjligt görs observationer och graderingar så länge fältet ligger i vall

Försöksplatser. Fiv (Falbygden), Animaliebältet (F-län), Västmanland

Anläggningsår

Försöksplats: Platsen ska vara jämn och kvickrotsfri. Välj försöksplats med tanke på att försöket skall skördas tre gånger per år!

Rutstorlek: Smårutor anpassas efter såmaskin och skördemaskin förslagsvis 1,5 x 15 m² = ??

Jordprov: Generalprov av försöksplatsen tas ut från matjord efter utstakning av försöket. Proven sänds till Agrilab Uppsala

Gödsling: Gödsling med P och K görs före bearbetning med ledning av markkarta, normgiva 30 kg P respektive 60 kg K. N-gödsling i form av handelsgödsel. Undvik helst stallgödsel insåningsåret. Giva efter erfarenhet från varje försöksplats ?? kg/ha. N-gödslingen ska övervakas eller utföras av försöksutföraren.

Sådd:	Försöket anläggs i skyddssäd av tidigt mognande vårsäd som antingen tröskas eller skördas som helsäd. Fröblandningar och utsädesmängder för de olika leden framgår av försöksplanen. OBS Var noggrann vid sådd av foderlostan, hänger sig lätt i maskinen Utsäde av eventuell skyddssäd och vallfrö till skyddsutor anskaffas av försöksutföraren. Radavstånd: Normalt, c:a 12,5 cm Rutfördelning enligt fältkortet
Ogräsbekämpning:	Kemisk örtogräsbekämpning utförs. Använd rekommenderade medel och doser.
Gränsning mm:	Försöket gränsas och märks upp innan vintern.
Observationer och graderingar:	Före skyddssädens skörd graderas: Liggsäd; rutvis Skador på vallgrödan, rutvis På hösten graderas: Vallbeståndets slutenhet i %, rutvis Uppskattning av % insådda arter.
Skörd	
Kontaktpersoner:	Jan Jansson, hskp Sjuhärad, 0325 - 402 72 Lars Ericson, SLU, Norrländsk jordbruksvetenskap, 090 - 786 87 20
Vallåren	
Liggetid:	Minst tre skördeår. Om vallen kvarliggert ytterligare år görs om
OBS!	möjligt observationer och graderingar av försöket så länge vallen kvarliggert.
Observationer och graderingar:	<u>Vår:</u> Vallbeståndets slutenhet i %, rutvis Förekomst av skador och deras omfattning i %, rutvis <u>Vid varje skörd</u> Botanisk utvecklingstadium för varje sort/art, rutvis Uppskattning av procenten insådda arter i %, rutvis Stråstyrka, rutvis Förekomst av skador och deras omfattning, rutvis

	Höst: Vallbeståndets slutenhet i %, rutvis
Gödsling:	P och K tillförs årligen på våren, med ledning av markkarta. Normgiva 20 kg P och 100 kg K. Tex ca 400 kg /ha P K 7:25 N-gödsling (riktgivor) Led 1: 75 kg/ha på våren och 50 kg/ha till skörd 2, totalt 125 kg/ha Led 2: 75 kg/ha på våren, 50 kg/ha till skörd 2 och 40 kg/ha till skörd 3, totalt 165 kg/ha. K-gödsling till skörd 2 och 3 sker med kalisalt: skörd 2= 60 kg K/ha Skörd 3= 50 kg K/ha
Skörd:	Skörd av de olika leden enligt försöksplan. Skörd 1 och 2 tas när led A har 10,5-11,0 MJ. Skörd 3 vid samma kvalitet eller ca 7-8 veckor efter skörd 2.
Provtagning:	Prov tas vid skörd för bestämning av torrsubstans och för eventuell kemisk analys (meddelas senare). Provtagningen görs rutvis. Botanisk analys ledvis: Uppdelas i fraktionerna , insådd gräsart (timotej,ängssvingel,rörösvingelhybrid, foderlosta) gräsogräs och örtogräs.
Fältkort:	Kopiera fältkortet och sänd in det efter anläggningen av försöket, senast den 15 juni. Försökresultaten sänds in snarast efter varje skördetillfälle så att de är Fältforskningsenheten tillhanda senast två veckor efter respektive skörd. Orginalfältkortet (grönt) sänds in efter den sista skörden.
Kontaktperson:	Jan Jansson, hskp Sjuhärad, 0325 - 402 72 Lars Ericson, SLU, Norrländsk jordbruksvetenskap, 090 - 786 87 20